

Posudek na magisterskou diplomovou práci Bc. Terezy Lavičkové

Název práce: **Literární analýza děl Michala Viewegha: Román pro ženy a Román pro muže z genderové perspektivy.**

Vedoucí práce a autorka posudku: doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D.

V Praze, 14. 6. 2016

Bc. Tereza Lavičková si pro svou diplomovou práci na Katedře genderových studií zvolila velmi vhodné téma – genderovou analýzu dvou románů jednoho z nejpopulárnějších, ale i dosti kontroverzních současných spisovatelů. K uchopení tématu přistoupila z pohledu vnějšího i vnitřního zkoumání literatury, použijeme-li rozlišení René Wellka: z pohledu vnějšího zkoumání věnuje velmi pečlivou pozornost kontextu díla, a to zejména autorskému a literárně-kritickému. Z pohledu vnitřního zkoumání se v rámci užší specifikace genderové analýzy zaměřila na analytické i v rámci obou románů komparativní aplikování genderových stereotypů, což představuje hlavní teoretickou mřížku. Souvisejícími, dílčím způsobem pojetými koncepty jsou mýtus krásy, koncept genderované moci a koncept ženy jako čtenářky.

Teoretická část prošla dosti úspěšným vývojem směrem k větší (i když ne úplně) koherentnosti a sevřenosti, stylistické a jazykové čistotě a formální přesnosti. Ve všech těchto oblastech, což platí i pro část analytickou, přesto zůstaly jisté rezervy. Vyjadřování místy není hladké ani zcela jasné (např. odkaz na Bourdieua na str. 48), jinde je zase příliš subjektivně emotivní (např. str. 62: „Tato Vieweghova literární postava tak smutně odráží současný stav dnešní společnosti.“) Jistou emotivnost by ovšem bylo možné přičíst autorčinu stylu, který v úvahových pasážích charakterizuje esejističnost. Tyto pasáže bych však pro jejich kreativní potenciál naopak spíše ocenila (například autorčiny úvahy nad různými pohledy na pozici žen jako čtenářek nebo nad místem Vieweghovy tvorby v české literatuře).

Přes opakované redakce však v textu některé nedostatky zůstaly, pokud jde o stránku formální; diplomantka sice precizovala většinu odkazů, nicméně např. na Naomi Wolf, s jejímž konceptem mýtu krásy pracuje (a celkem zdařile) i v analytické části, odkazuje převážně ze sekundárních zdrojů a jediný primární odkaz je nepřesný, tj. bez uvedení stránky (viz na str. 28). Dále, ačkoliv je v analýze jistě vhodné uvádět pro doložení argumentace přímé citace z rozebíraného textu, neměly by být neúměrně dlouhé, což zde jsou. Nejvýraznější technickou chybou je opakované chybné znění jména Anette Kolodny (uváděné jako Koldony, např. str. 16) a nepochopitelné začlenění jejího textu do mnou editované publikace *Tváří v tvář*; ač by mi bylo ctí, Kolodny do ní skutečně nepřispěla. Tuto chybu opakuje i bibliografie.

Vlastní analýza vcelku splňuje úkol, který si diplomantka vytkla, totiž analýzu postav obou románů z pohledu genderových stereotypů. Přitom se dle mého názoru vcelku úspěšně vyhnula povrchně prvoplánovému přístupu, poněvadž ve druhém plánu analýzy se průběžně odvíjí linie čtení z pohledu žen, jejímž leitmotivem je pro autorku zjevně provokující otázka, proč je Viewegh právě mezi čtenářkami tolik oblíben. Tuto linii zdařile propojuje s textem

Janice Radway o romancích v kontextu patriarchálních hodnotových měřítek a z něj převážně čerpá i možné odpovědi.

Celkově považuji za zdařilejší spíše analýzu *Románu pro ženy*, ale možná je to i tím, že jeho postavy nabízejí daleko více podnětů pro nestereotypní interpretace. Ze tří hlavních postav *Románu pro muže* jsou právě dvě mužské natolik šablonovité, že si lze i položit otázku, nakolik je možné zajímavě interpretovat naprosto nezajímavé a v podstatě nevěrohodné postavy, které jsou ve stereotypních klišé přímo utopené.

Celkové hodnocení: Bc. Tereza Lavičková odvedla poctivou práci jak v diplomním semináři, tak při zdokonalování samotného textu. Pokud její diplomová práce vykazuje nedostatky, nejsou zásadního charakteru. Splňuje hlavní kritéria na tyto práce kladené. K obhajobě ji doporučuji a navrhuji hodnocení **velmi dobře**.